

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Vervolgstap in de decentralisatie van natuur

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772870

Kennisnemen van

Ons besluit om in te stemmen met:

1. de inhoud van de Hoofdpijnennotitie Natuur die nauw aan sluit bij het beleid zoals dat in Brabant is vastgelegd in Brabant Uitnodigend Groen, de Grondnota realisatie EHS en het Groen Ontwikkelfonds Brabant. Onderwerpen als samenwerking met partners en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor natuur en landschap, ook financieel, zijn in de hoofdpijnen notitie belangrijke onderwerpen;
2. de verdeling van de extra middelen conform advies van de commissie Jansen II waarbij Brabant 32,8 mln. structureel krijgt voor de realisatie van natuur;
3. de overeenkomst tussen de manifestpartijen en provincies/IPO over de uitvoering van het natuur- en landschapsbeleid;
4. de Bestuursovereenkomst Grond zodat de grondverwerving in Brabant voor realisatie van de EHS effectiever en efficiënter kan plaatsvinden.

Aanleiding

In 2012 hebben de provincies ingestemd met de decentralisatie van het beleidsveld natuur van rijk naar provincies. Hiertoe is het 'Onderhandelingsakkoord Decentralisatie Natuur' gesloten. De uitwerking van het decentralisatie akkoord in samenhang met het nieuwe regeerakkoord van het kabinet Rutte II hebben geleid tot een nieuwe set van samenhangende afspraken. Deze zijn de volgende.

- Hoofdpijnennotitie Natuur

Staatssecretaris S. Dijkzma heeft in nauw overleg met provincies/IPO een Hoofdpijnennotitie Natuur opgesteld waarin zij de ambities van het kabinet ten aanzien van natuur in Nederland beschrijft en de weg waarlangs zij deze wil realiseren. De uitwerking in de hoofdpijnennotitie vormt een ondersteuning van het ingezette Brabantse beleid ter realisatie van de ruimtelijke kwaliteit en de natuurlijke en economische ontwikkeling van Brabant.

- **Advies van de commissie Jansen II**

Het advies van de commissie Jansen heeft tot gevolg dat Brabant van de landelijk beschikbare € 200 mln. jaarlijks structureel € 32.8 mln. ontvangt ten behoeve van de verwerving, inrichting en extra beheeropgave.

De opdracht van de commissie Jansen II spitst zich toe op de extra middelen die beschikbaar worden gesteld op basis van het regeerakkoord van het kabinet Rutte II, de correcties van de geconstateerde omissies uit Jansen I, de verdeling van de DLG middelen en de gestelde criteria voor verdeling van de rijksmiddelen. Het is daarmee een provinciale uitwerking van de Hoofdpijnennotitie Natuur van de staatssecretaris.

Aanvullend is de commissie gevraagd een advies uit te brengen over de interprovinciale verdelingsvraagstukken die samenhangen met de overname van de resterende BBL-oud-gronden van het rijk door de provincies.

- **Bestuursovereenkomst Grond**

Bij het opstellen van de Hoofdpijnennotitie Natuur is het tijdig en op eenvoudige wijze beschikbaar krijgen van de beschikbare grondvoorraad voor de realisatie van de EHS een belangrijk onderdeel van het onderhandelingsproces geweest. Om dit te bewerkstelligen is de Bestuursovereenkomst Grond gesloten tussen provincies en het rijk.

- **Overeenkomst provincies/IPO en manifestpartijen**

Provincies hebben afspraken gemaakt met landelijke manifestpartijen over de uitvoering van de Hoofdpijnennotitie. Het gaat om afspraken die tot doel hebben om een robuust werkend netwerk van Nederlandse natuurgebieden te realiseren, die daarmee in 2027 de door de Europese Unie gestelde eisen, zoals Natura 2000 en de Kaderrichtlijn Water, flink dichterbij brengt. Daarnaast moet dit kunnen rekenen op een breed draagvlak onder de Nederlandse bevolking voor het natuur- en landschapsbeleid.

De set van maatregelen sluit nadrukkelijk aan op de ambitie die Brabant heeft ten aanzien van de realisatie van de EHS en de realisatie van een aantrekkelijk woon- en werkklimaat in een economisch sterke provincie.

Bevoegdheid

De bevoegdheid om in te stemmen met de Hoofdpijnennotitie en de Bestuursovereenkomst Grond ligt bij ons college. Deze stukken zijn uitwerkingen van de decentralisatie natuur waarmee PS hebben ingestemd in feb 2012 (statenvoorstel 16/12a). De stukken sluiten aan bij door PS vastgestelde kaders: Brabant uitnodigend Groen, de Grondnota realisatie EHS en het Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Kernboodschap

1. De Hoofdpijnennotitie Natuur versterkt de provinciale ambitie.

In de hoofdpijnen notitie wordt de positie van de provincie voor de realisatie van de EHS nadrukkelijk onderschreven.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772870

Daarnaast stelt het kabinet structureel € 200 mln. beschikbaar. Van de € 200 mln. zal de helft besteed worden aan aanvullende beheeropgaven en het overige deel aan de ontwikkeling van de robuuste EHS. Met de extra middelen voor de ontwikkelopgave kan realisatie van de Europese verplichtingen sneller dichterbij worden gebracht. Dat geldt ook voor de extra beheermiddelen voor de PAS en de middelen voor het agrarisch natuurbeheer waarvan de uitvoering nu alsnog bij de provincies wordt gelegd. De middelen voor beheer zijn daarnaast nog bedoeld voor eerder geconstateerde tekorten op het faunafonds en bij de uitvoeringskosten. Voor het beheer van de EHS wordt uitgegaan van de bij het decentralisatieakkoord overeengekomen rijksbijdrage en eigen provinciale bijdrage en komen nu geen aanvullende middelen beschikbaar. Dat betekent dat er voor toenemende beheerkosten vanwege de groei van de EHS nog nadere dekking moet worden gevonden. Bijvoorbeeld door deze uit het structureel beschikbare budget voor de ontwikkelopgave te financieren. Deze ontwikkelopgave neemt in de tijd af terwijl de beheerlasten evenredig toenemen. Over de nadere uitwerking hiervan zullen wij in 2014 besluiten en u nader informeren.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772870

2. Commissie Jansen II verdeelt de extra middelen uit Hoofddijnennotitie Natuur

Het advies van de commissie Jansen heeft tot gevolg dat Brabant van de beschikbare € 200 mln. jaarlijks structureel € 32.8 mln. ontvangt ten behoeve van de verwerving, inrichting en beheer van de natuuropgave. De verdeling die door de commissie Jansen is geadviseerd en welke door de het IPO bestuur is overgenomen ziet er als volgt uit. Hierbij is tevens inzichtelijk gemaakt hoe de verdeling wijzigt als gevolg van het gewijzigde ritme.

Figuur 1 Verdeling van resp. 100 mln en 300 mln in de komende jaren

	Totaal verdeling 200 mln		verdeling 100 mln	verdeling 100 mln	verdeling 300 mln	verdeling 300 mln
	%	EURO	2014	2015	2016	2017
Groningen	6,3%	12.700.000	6.100.000	6.100.000	19.300.000	19.300.000
Fryslân	11,0%	22.050.000	13.850.000	13.850.000	30.250.000	30.250.000
Drenthe	11,4%	22.800.000	9.500.000	9.500.000	36.100.000	36.100.000
Overijssel	8,5%	16.900.000	6.350.000	6.350.000	27.450.000	27.450.000
Gelderland	10,4%	20.750.000	10.100.000	10.100.000	31.400.000	31.400.000
Utrecht	5,6%	11.150.000	6.450.000	6.450.000	15.850.000	15.850.000
Noord-Holland	7,5%	15.000.000	8.250.000	8.250.000	21.750.000	21.750.000
Flevoland	2,0%	3.950.000	3.100.000	3.100.000	4.800.000	4.800.000
Zuid-Holland	7,3%	14.550.000	7.250.000	7.250.000	21.850.000	21.850.000
Zeeland	4,4%	8.800.000	5.500.000	5.500.000	12.100.000	12.100.000
Noord-Brabant	16,4%	32.800.000	11.700.000	11.700.000	53.900.000	53.900.000
Limburg	9,3%	18.550.000	11.850.000	11.850.000	25.250.000	25.250.000
	100,0%	200.000.000	100.000.000	100.000.000	300.000.000	300.000.000

3. Agrarisch natuurbeheer wordt een provinciale taak

Bij de decentralisatie van het natuurbeleid was het agrarisch natuurbeheer ondergebracht bij het ministerie van EZ. De provincies hebben destijds aangegeven dat zij deze keuze betreuen, omdat agrarisch natuurbeheer een wezenlijk onderdeel vormt van natuurbeheer.

Dat nu alsnog besloten wordt dat agrarisch natuurbeheer overkomt naar de provincie wordt van harte onderstreept. De benodigde middelen worden eveneens aan de provincie ter beschikking gesteld. Hiermee kan de provincie volledig invulling geven aan de gedecentraliseerde taken ten aanzien van Natuur.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772870

4. *De overeenkomst provincies/manifestpartners onderstrepen het draagvlak voor natuur.*

De overeenkomst tussen de provincie en de landelijke manifestpartners laten zien dat er breed draagvlak is voor de natuur ambities van provincies en het huidige kabinet. De overeenkomst ondersteunt daarmee de Hoofdlijnennotitie waarin aanvullende middelen voor natuur beschikbaar worden gesteld. Het is tevens een bevestiging van de werkwijze en samenwerking die de Brabantse manifestpartijen en de provincie samen hebben vormgegeven.

5. *Bestuursovereenkomst Grond maakt de provincie zelfstandig op grondmarkt voor EHS.*

Kern van de bestuursovereenkomst is dat er nu eenduidige afspraken zijn gemaakt ten aanzien van de mogelijke inzet van gronden voor de EHS. Conform het IPO voorstel verkoopt EZ haar resterende oud-ILG gronden aan provincies tegen een voor de provincies aantrekkelijke prijs. In Brabant betreft dit 192 ha voor € 5.730026,-.

Consequenties

1. *Extra regeerakkoordmiddelen maakt EHS realisatie en regionale ontwikkeling mogelijk*

De hoofdlijnen notitie sluit nauw aan bij de ambitie van Brabant. Door het beschikbaar komen van € 32,8 mln. aan aanvullende rijksmiddelen kan eerder aan Europese verplichtingen worden voldaan waardoor nieuwe ruimte voor economische ontwikkelingen ontstaat. Met name in Brabant wachten vele initiatieven/ vergunningaanvragen op deze ontwikkelruimte.

2. *Natuur- en landschapsbeleid buiten de EHS kan nu slagvaardig uitgevoerd worden*

Omdat (agrarisch) natuurbeheer buiten de EHS nu alsnog naar de provincie wordt gedecentraliseerd kan een samenhangend en effectief beleid ingezet worden waarbij de provinciale en landelijke regelingen integraal en efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

3. *Bestuursovereenkomst Grond zorgt voor vereenvoudiging van het afsprakenkader rond grondverwerving EHS.*

Voordeel van de Bestuursovereenkomst Grond voor provincies is dat de inzet van BBL-grond t.b.v. de realisatie van de EHS volledig aan de provincie is. In de oude situatie was EZ nog economisch eigenaar van een deel van de BBL oud gronden en deze waren onderdeel van het totale BBL oud bezit.

Bij het beheer van de volledige portefeuille BBL oud gronden was overleg nodig tussen de beide eigenaren, EZ en de provincie. Na de verwerving van het resterende deel van het BBL oud bezit door de provincie is nader overleg niet langer aan de orde en kan de administratie en verantwoording aanzienlijk vereenvoudigd worden.

Tevens is overeengekomen dat grond die in 2016 pas na evaluatie mogelijk beschikbaar zou komen, nu reeds beschikbaar wordt gesteld voor de realisatie van de EHS indien de gronden nodig zijn voor de EHS.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3772870

Europese en internationale zaken

Op basis van de Hoofdpijnennotitie Natuur en de nadere afspraken in beide overeenkomsten wordt de realisatie mogelijk van de EHS en de daarmee samenhangende internationale verplichtingen.

Communicatie

Het ministerie van Economische Zaken heeft daags na de troonrede gezamenlijk met een delegatie van uit het IPO de Hoofdpijnennotitie gepresenteerd.

Vervolg

De extra middelen zullen via het provinciefonds aan de provincies worden uitgekeerd. De extra middelen voor de ontwikkelopgave worden via het Groen Ontwikkelfonds ingezet voor de realisatie van de EHS. De beheermiddelen zullen via de reguliere begroting beschikbaar komen voor PAS, Faunafonds, (agrarisch) natuurbeheer buiten de EHS en uitvoeringskosten. De begrotingswijziging zal bij de eerste bestuursrapportage in 2014 verwerkt worden.

Bijlagen

1. Hoofdpijnennotitie Natuur
2. Advies van de Commissie Jansen II
3. Aanvullend advies van de Commissie Jansen II
4. Bestuursovereenkomst Grond
5. Overeenkomst met manifestpartijen

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: H.G.M. van Moorsel, EvMoorsel@brabant.nl, toestel (073) 681
28 43

Natuur en Milieu/Bureau Natuur en Landschap